

OBSAH

Úvod	7
1. Agresivita a agrese – rozdíl	9
1.1 Příčiny zvýšené agresivity u jedince	10
1.2 Agresivita sloužící k dosažení vytyčeného cíle	12
1.3 Agresivita zapříčiněná organickým poškozením mozku	15
1.4 Agresivita spojená s tzv. „výchovnou slepotou“ rodiče	16
1.5 Agresivita u dětí s neuspokojenou bazální jistotou	17
2. Směry agrese	21
2.1 Agrese vybitá na neživém předmětu	21
2.2 Agrese vybitá na zvířeti	23
2.3 Autoagrese	24
3. Dělení agresí	29
3.1 Přímá a nepřímá agrese × verbální a fyzická agrese × aktivita a pasivita	29
3.2 Agrese emocionální × frustrační × instrumentální	31
3.2.1 Emocionální agrese	31
3.2.2 Frustrační agrese	33
3.2.3 Agrese instrumentální	35
3.3 Moyerova klasifikace agresí	38
3.3.1 Predátorská agrese	39
3.3.2 Agrese mezi samci (nebo samicemi)	42
3.3.3 Agrese vyvolaná strachem	52
3.3.4 Agrese dráždivá	55
3.3.5 Rodičovská agrese	56
3.3.6 Sexuální agrese	63
3.3.7 Agrese jako obrana teritoria	63
3.3.8 Závěr	66
4. Příčiny zvýšeného výskytu agrese u dětí a mládeže	67
4.1 Potvrzování funkčnosti agrese	67

4.2	Nečitelnost ve výchově	67
4.3	Výrazný nesoulad v hranicích školy a rodiny	69
4.4	Agrese a vliv party (subkultury)	72
4.5	Předčasná „selekce“ dětí školního věku	74
4.6	Mediální násilí	78
5.	Zvládání a řešení agrese	81
6.	Poruchy chování související s agresivním chováním a kriminalitou dětí a mládeže	85
6.1	ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) – hyperaktivita s poruchou pozornosti	85
6.1.1	Základní příznaky ADHD	86
6.2	Opoziční porucha chování	91
6.3	Lhaní	93
6.4	Krádeže	96
6.5	Záškoláctví	97
6.5.1	Možnosti opatření ke snížení výskytu záškoláctví	101
6.6	Útěky a toulky	102
6.7	Porucha chování s protispoločenskými rysy	106
7.	Šikana jako varianta agresivního chování	109
7.1	Charakteristika šikanujícího chování	109
7.2	Směry šikany	113
7.3	Vývojová stadia šikany	117
7.3.1	Ostrakismus	117
7.3.2	Fyzická agrese a psychická manipulace	119
7.3.3	Vytvoření jádra	121
7.3.4	Vytváření norem	124
7.3.5	Totalita	128
7.4	Varovné signály šikany	129
7.5	Varovná místa šikany	133
7.6	Typologie agresorů a obětí	136
7.6.1	Typologie agresorů	136
7.6.2	Typologie obětí	139
7.7	První pomoc při výskytu šikanujícího chování ve škole	142
7.8	Šikana z právního hlediska	142
	Přílohy	145
	Literatura	151